QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

Magistrat
Dr. Consuelo Scerri Herrera LL.D. DIP. MATR. (Can.)

Seduta mizmuma llum, 28 ta' Ottubru 2015

Rikors Numru: 29/2015 CSH

Ian Falzon

vs

L-Awtorita' tat-Trasport f'Malta

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ipprezentat mill-attur nhar it-22 ta' Jannar 2015 fejn talab lil din il-Qorti tikkundanna lill-Awtorita' konvenuta thallsu l-ammont ta' disat elef u disa' mitt ewro (€9,900), rapprezentanti hmistax fil-mija (15%) tal-paga ta' Ian Falzon pagabbli bhala *performance bonus* dovuta lill-attur Ian Falzon li joqghod f'Ferroso Court, Flt 2, Triq Fuq il-Gonna, Swieqi, SWQ 3522 ghall-perjodu minn Jannar tas-sena 2013 sal-31 ta' Dicembru tas-sena 2013 u dan skond il-klawsola numru 5.1 tal-kuntratt tal-impjieg ta' Ian Falzon mal-Awtorita' tat-Trasport f'Malta datat 30 ta' Novembru 2010 (anness u mmarkat bhala Dok. JPD1), liema ammont, minkejja diversi interpellazjonijiet, ghadu ma thallasx sal-lum.

Rat ir-risposta tal-Awtorita' ghal Trasport f'Malta li giet ipprezentata nhar l-20 ta' Frar 2015 fejn eccepiet:

1. *"Preliminarjament l-Awtorita' intimata teccepixxi n-nuqqas ta' gurisdizzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti f'din l-istanza in kwantu l-pretensjonijiet dedotti mir-rikorrent jaghqu minflok fil-gurisdizzjoni esklussiva tat-Tribunal Industrijali ai termini tal-Artikolu 75 tal-istess Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta;*

2. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Awtorita' intimata teccepixxi l-lis alibi pendens stante li bejn il-partijiet fl-ismijiet premessi hemm diga' proceduri pendenti quddiem it-Tribunal Industrijali li, jekk ikollhom success ghar-rikorrent, iwasslu ghall-ghoti ta' hlas li jinkludi l-pretensjoni tieghu f'din l-istanza;*

3. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ammont pretiz huwa preskritt ai termini tal-Artikolu 2147(c) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*

4. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Awtorita' esponenti tirrespingi l-pretensjonijiet kollha hekk kif dedotti fil-konfront taghha bhala infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-ammont pretiz mhux dovut;*

Salv eccezzjonijiet ulterjuri."

Semghet lill-partijiet jittrattaw l-ewwel u t-tieni eccezzjoni tal-Awtorita' intimata u dan fis-seduta tas-6 ta' Mejju 2015 fejn l-istess partijiet talbu lil din il-Qorti tghaddi ghas-sentenza taghha fuq dawn l-istess eccezzjonijiet.

Rat is-sentenza taghha preliminari moghtija fl-ismijiet premessi nhar it-8 ta' Lulju 2015 (fol. 28) fejn din il-Qorti ma laqghetx l-eccezzjoni sollevata mill-Awtorita' intimata tal-*lis alibi pendens* u fejn cahdet ukoll it-talba li saret mill-Awtorita' intimata ghas-soprasessjoni ta' din il-kawza.

Semghet lix-xhud prodott mill-Awtorita' intimata u cioe' lil Raymond Fava, senior manager tar-rizorsi umani fi hdan it-Transport Malta jixhed f'zewg okkazjonijiet u cioe' nhar it-12 ta' Ottubru 2014 u nhar l-14 ta' Ottubru 2015. Huwa kkonferma li r-rikorrent kien jokkupa l-kariga ta' Direttur Generali ta' Avjazzjoni Civili fi hdan it-Transport Malta. Jghid li r-rikorrent kien jricievi s-salarju tieghu f'kull sitta u ghoxrin (26) ta' kull xahar salv u b'eccezzjoni ghax-xahar ta' Dicembru. Ix-xhud esebixxa l-payslips in konnessjoni mar-rikorrent ghas-snin 2012, 2013 u 2014 u dawn huma mmarkati bhala Dok CSH, CSH1 u CSH 2 rispettivament. Huwa minnu li skont il-kuntratt li kellu r-rikorrent, ir-rikorrent kien intitolat ghal bonus u normalment dan il-bonus jithallas fil-paga ezattament ta' qabel il-Milied. Il-performance assessment ma jilhaqx isir sa dak iz-zmien ittiehdet decizjoni illi jinghata nofsu u l-bilanc jithallas f'pagamenti ulterjuri meta jigi konkluz. Sa fejn jaf ix-xhud, l-appraisal ma sarx rigwardanti s-sena 2013 fil-konfront tar-rikorrent.

Rat il-kopja ta' l-ittra ufficcjali pprezentata mill-istess intimat immarkata bhala Dok IF1 li giet ipprezentata fir-Registru ta' din il-Qorti nhar it-18 ta' Novembru 2014 u notifikata lill-Awtorita intimata nhar il-25 ta' Novembru 2014.

Semghet lill-avukati tal-partijiet jittrattaw it-tielet eccezzjoni sollevata mill-Awtorita' intimata u cioe' dik tal-preskrizzjoni ai termini tal-**artikolu 2147 (c)** tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta u jawtorizzaw lill-Qorti tghaddi ghas-sentenza taghha fuq din l-eccezzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kawza ir-rikorrent qed jitlob lil din il-Qorti tikkundanna lill-Awtorita' intimata sabiex thallsu l-ammont ta' disat elef u disa' mitt ewro (€9,900), rapprezentanti hmistax fil-mija (15%) tal-paga tieghu pagabbli bhala *performance bonus* dovuta lilu ghall-perjodu minn Jannar tas-sena

2013 sal-31 ta' Dicembru tas-sena 2013 u dan skond il-klawsola numru 5.1 tal-kuntratt tal-impjieg ta' Ian Falzon mal-Awtorita' tat-Trasport f'Malta datat 30 ta' Novembru 2010 (anness u mmarkat bhala Dok. JPD1), liema ammont, minkejja diversi interpellazjonijiet, ghadu ma thallasx sal-lum.

Illi bhala fatt jirrizulta anke mix-xhieda ta' Ray Fava stess li dan l-ammont ta' flus ma thalsux lir-rikorrent pero' l-Awtorita' intimata tikkontendi li m'ghandhiex thallas din is-somma stante li fil-fehma taghha tali azzjoni tinsab preskritta ai termini tal-**artikolu 2147 (c)** tal-Kapitolu 16.

Jinghad qabel xejn u bhala regola generali li l-preskrizzjoni trid tinghata tifsira restrittiva, u ghalhekk jekk ikun jezisti xi dubju dwar l-applikabilita` taz-zmien preskrittiv minn dak li jirrizulta mill-atti, tali dubju ghandu jmur kontra l-eccipjent. Il-preskrizzjoni wkoll, dik tax-xorta li titfi l-process, hija istitut li min-natura tieghu, irid jitqies fil-limiti stretti li tapplika ghalih il-ligi, u jitfisser dejjem b'mod li ma jgibx fix-xejn il-ghan li ghandu jsir haqq fuq is-sustanza tal-kwistjoni.

Illi tkun inutili li ssir indagini biex wiehed jara jekk l-odjerna azzjoni tas-socjeta' attrici taqax jew le bil-preskrizzjoni bl-gheluq perjodu iehor, billi ma giet invokata l-ebda terminu ta' preskrizzjoni iehor salv dak li ser jigi diskuss aktar 'l quddiem, il-Qorti ma tistghax, jekk dik invokata tirrizulta insostenibbli, tfittex biex tara jekk hix applikabbli xi preskrizzjoni ohra partikolari li ma tkunx giet invokata [Artikolu 2111 tal-Kodici Civili], u lanqas tista' tikkonsidra ebda preskrizzjoni ohra hlief dik specifikatament eccepita <u>(**'Perit Victor Muscat vs Edgar Tabone**'</u>, Appell Civili, 18 ta' Frar 1963; **<u>'Paul Xuereb vs Amabile Fiott'</u>**,Appell Sede Inferjuri, 3 ta' Dicembru 1975). Il-Qorti tal-Kummerc espremiet ruhha f'dan is-sens:

'Il-konvenut ma ssolleva ebda eccezzjoni ohra ta' preskrizzjoni u l-Qorti ma tistax tikkonsidra jew tapplika preskrizzjoni li ma gietx espressament

*imsemmija, u ma tistax tapplika terminu iehor ta' preskrizzjon*i' ('**George Cini vs Rita Camilleri**', 26 ta' Lulju 1979).

Bl-istess mod esprimiet ruhha il-Qorti Civili Prim'Awla fis-sentenza taghha fil-kawza fl-ismijiet '**Ronald Nauci vs Unispeed Shipping and Forwarding Ltd**', deciza fis-26 ta' Gunju 2003:

'*Minhabba dak li jipprovdi l-Artikolu 2111 tal-Kapitolu 16, il-Qorti hija marbuta li tqis biss il-preskrizzjoni specifika mressqa mill-imharrek u ma tistax minn rajha tqis li jezisti terminu preskrittiv iehor (ukoll jekk dan jezisti), ghaliex, jekk isir dan, il-Qorti tkun qeghda tindahal u tissupplixxi ghall-parti eccipjenti f'materja odjuza li fiha ma tistax tiehu inizzjattiva*.'

Illi sabiex tigi determinata liema hija l-preskrizzjoni applikabbli ghall-azzjoni partikolari wiehed irid jezamina d-dispozizzjonijiet partikolari tal-kuntratt li minnu titwieled l-azzjoni fid-dawl tal-eccezzjonijiet moghtija mis-socjeta' konvenuta u wara tistabilixxi s-sustanza tar-relazzjoni guridika ezistenti bejn il-partijiet.

Illi fis-sentenza **"Stencil Pave (Malta) Ltd vs Dr. Maria Deguara noe"** (P.A. - 30 ta' Ottubru, 2003) gie ritenut dwar preskrizzjoni li *"hija regola ewlenija fil-procedura li l-prova li l-azzjoni hija preskritta trid issir minn min iqanqal l-eccezzjoni, u ghalkemm il-parti attrici tista' tressaq provi biex tittanta xxejjen dawk tal-parti mharrka billi tmieri li ghadda z-zmien jew billi ggib 'il quddiem provi li juru li l-preskrizzjoni kienet sospiza jew interrotta, il-piz jaqa' principalment fuq min jallega l-preskrizzjoni. Hi l-parti mharrka li trid tipprova li l-parti attrici ghaddhielha z-zmien utli biex tressaq il-kawza, u dan minn zmien minn meta dik il-kawza setghet titressaq".*

Illi jinghad ghalhekk ukoll li meta tigi eccepita l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni imiss lill-konvenut li jipprova li t-termini ghall-prezentata tal-azzjoni ikun ghalaq jew skada u ghalhekk li l-prova ta' preskrizzjoni tkun saret. Il-parti mharrka trid tipprova li l-parti attrici ghaddielha z-zmien utli biex tressaq il-kawza, u dan miz-zmien minn meta dik il-kawza setghet titressaq. (Ara '**Guido Vella vs Emanuel Cefai**', Appell Civili tal-5 ta' Ottubru 2001, u '**Victor Portelli vs Mark Psaila'**, deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-29 ta' Mejju 2003. Ara wkoll f'dan ir-rigward il-kawza deciza fl-4 ta' Dicembru 1987 mill-Onor. Qorti tal-Kummerc, Onor. Imhallef Dr. J. D. Camilleri fl-ismjiet '**Edgar Causon noe vs Abdelsalam Sheibani**', u '**Camilleri vs Frendo'** (Kollezz. Vol XII pg.144) u '**Joseph Borg vs Nobbli Maria Testaferrata Bonici'** deciza mill-Onor. Qorti ta' l-Appell fl-24 ta' Marzu 1958. Minn naha l-ohra jekk dan jigi pruvat, ikun imiss imbaghad lill-attur li jipprova illi l-kors tal-preskrizzjoni ikun gie validament interrott u f'dan is-sens hija s-sentenza **"Paolo Calleja vs Luigi Vella"** (A.C. - 15 ta' April 1964)).

Illi l-Qorti ghamlet ezami approfondit tal-artikoli citat mill-Awtorita' intimata u cioe' dik tal-preskrizzjoni sollevata minnha u cioe' applikabbli bit-termini ta' sena fir-rigward ta' l-Artikolu 2147(c) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta. Ma hemmx dubbju li t-talba rikorrenti hija bbazata fuq il-kuntratt ta' impjieg li kien ezistenti bejnu u l-Awtorita' intimata.

It-talba tieghu tinsab bazata fuq l-klawsola numru 5.1 tad-Dokument JPD1 maghruf bhala il-kuntratt ta' impieg ta' bejn il-kontendenti datat 30 ta' Novembru 2010. F'dan it-titolu insibu li *"The employee (u cioe' r-rikorrenti) shall be entitled to an annual performance bonus of up to fifteen (15%) per cent of the annual gross salary payable at the time based, amongst others, on agreed performance objectives and key performance indicators (KPIs). The absence of KPI's will not be a reason for a reduction or loss of the performance bonus"*

Ghalhekk m'hemmx dubbju li l-azzjoni tal-attrici hija wahda *ex contractu.*

Illi l-Awtorita' intimata fir-risposta taghha eccepiet il-preskrizzjoni ai termini tas-sub inciz (c) tal-Artikolu 2147 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta li ghandu perjodu preskrittiv ta' sena, liema sub inciz jiddisponi is-segwenti:

"*L-azzjonijiet tas-sefturi jew persuni ohra mhallsin bix-xahar, tal-artigjani jew tal-haddiema bil-gurnata ghall-hlas tal-granet tal-pagi, tas-salarji jew tal-fornituri li jkollhom jiehdu*."

Ghalhekk m'hemmx dubju li dan l-Artikolu japplika ghal hlasijiet li huma dovuti lill-impjegat ghar-rigward il-paga u/jew salarju taghhom u dak li l-istess impjegat huwa intitolat ghalih li huwa naxxenti mill-ligi li jemanixxi mill-**Kapitolu 452** li jirregola l-impjiegi u r-relazzjonijiet industrijali. Dan l-Artikolu jirreferi ghal hlasijiet li l-impjegat ikun intitolat ghalih fix-xahar u ghal kull *fornitura* ohra li jkollu jiehu. Bil-kelma fornitura l-ligi **mhix** qed tinkludi dawk il-hlasijiet li huma naxxenti minn kuntratt *ad hoc* bhal ma huma il-*performance bonuses* izda ghal xi hlasijiet li huma dovuti bhala *bonus* tal-Gvern li jemanixxi mill-**Artikolu 23 tal-Kap 452** tal-Ligijiet ta' Malta. Il-pretensjoni tar-rikorrent ma hix bazata jew adirittura ma temanix mill-**Kapitolu 452** izda temanixxi minn kuntratt iffirmat bejn il-kontendenti. Ghalhekk tali disposizzjoni tal-ligi ma tapplikax ghall-kaz in ezami.

Il-Qorti tirrileva li meta dan is-sub inciz gie introdott fil-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta zgur li ma kienx hemm l-intenzjoni tal-Legislatur li ghandu ikollu referenza ghall-*performance bonus* li hija kumpens relattivament gdid fis-sistema legali taghna. Il-*Performance Bonus* hija renumerazzjoni li ma hix fissa u li tmur lil hinn minn paga normali ta'

impjegat, liema hlas jinghata lill-impjegat una volta jilhaq xi miri jew tiri partikolari stabbiliti bil-quddiem mill-imghallem tieghu. In oltre tali hlas ghandu jinghata biss bhala apprezzament ghax-xoghol li jkun ghamel l-impjegat u mhux xi hlas li l-impjegat huwa awtomatikament intitolat ghalih. In oltre f'dan il-kaz kif irrizulta mix-xhieda li ta Raymond Fava stess dan il-performance bonus kellu jithallas lir-rikorrent fl-ahhar tas-sena u kellu jkun inkuz fil-paga tieghu tax-xahar ta' Dicembru. Ghalhekk zgur li tali hlas ma jaqax taht din id-disposizzjoni preskrittiva tal-Ligi.

Illi f'dan il-kaz, jirrizulta mill-provi li r-rikorrent kien jithallas bix-xahar pero' anke hawn trid issir referenza ghat-tifsira li tinghata fil-Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta Malta ghal dak li jirrigwarda salarju jew paga u cioe' "*rimunerazzjoni jew qligh li jithallsu minn principal lill-impjegat u tinkludi kull bonus li jithallas skond l-Artikolu 23 minbarra kull bonus jew allowance relatati ma' l-esekuzzjoni tax-xoghol jew tal-produzzjoni*."

Harsa lejn **Blacks Law Dictionary** fuq it-tifsira ta' paga (kif maghrufa bl-ingliz '*salary*') insibu s-segwenti:

"*A recompense or consideration made to a person for his pains and industry in another person's business; also wages, stipend, or annual allowance. Cowell. A fixed periodical compensation to be paid for services rendered; a stated compensation, amounting to so much by the year, month, or other fixed period, to be paid to public officers and persons in some private employments, for the performance of official duties or the rendering of services of a particular kind, more or less definitely described, involving professional knowledge or skill, or at least employment above the grade of menial or mechanical labor. See State v. Speed, 183 Mo. 180, 81 S. W. 1200; Dane v. Smith, 54 Ala. 50; Fidelity Ins. Co. v. Shenandoah Iron Co. (C. C.) 42 Fed. 370; Cowdiu v. Huff, 10*

Ind. 85; In re Chancellor, 1 Bland (Md.) 590; Houser v. Umatilla County, 30 Or. -ISO, 49 Pac. 807; Thompson v. Phillips, 12 Ohio SALE 1053".

Illi ghalhekk dan is-sub artikolu u cioe' (c) tal-Artikolu 2147 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta zgur li ma jkoprix id-domanda tar-rikorrent ta' performance bonus u ghalhekk l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-Awtorita' intimata qieghda tigi michuda u l-Qorti tordna il-prosegwiment tal-kawza.

L-ispejjez rizervati ghall-gudizzju finali.

Dr Consuelo Scerri Herrera LL.D.
Magistrat

Graziella Attard
Deputat Registratur